

Prince of Songkla University
Pattani Campus
บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กมลาศน์ บุญเพชรทอง. บทบาทและผลกระทบจากบทบาทของวัดราษฎร์บูรณะ (วัดข้างใต้) อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี. วิทยานิพนธ์ ศ.ศ.ม. ไทยคดีศึกษา มหาวิทยาลัยทักษิณ. ๒๕๔๒.
- คณะกรรมการจัดพิมพ์เอกสารทางประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม และโบราณคดี. สำนักนายกรัฐมนตรี. คำให้การขุนหลวง วัดประดู่ทรงธรรม. เอกสารจากหอหลวง. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สำนักทำเนียบนายกรัฐมนตรี, ๒๕๓๔.
- คณะกรรมการจัดพิมพ์เอกสารทางประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม และโบราณคดี. สำนักนายกรัฐมนตรี “ย่อเข้าตำราหมื่นตราพระธรรมวิลาสเอาไปวิวาทเป็นหัวเมือง”, ใน ประชุมพระตำราบรมราชูทิศเพื่อกลับไป สมัยอยุธยา ภาค ๑. พระนคร : โรงพิมพ์สำนักทำเนียบนายกรัฐมนตรี, ๒๕๑๐.
- คณะกรรมการจัดพิมพ์เอกสารทางประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม และโบราณคดี สำนักนายกรัฐมนตรี. ประชุมพระตำราบรมราชูทิศเพื่อกลับไป สมัยอยุธยา ภาค ๑. พระนคร : โรงพิมพ์สำนักทำเนียบนายกรัฐมนตรี, ๒๕๑๐.
- คณะกรรมการพิจารณาและจัดพิมพ์เอกสารทางประวัติศาสตร์. ประชุมศิลาจารึก ภาคที่ ๑. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สำนักเลขาธิการรัฐมนตรี, ๒๕๒๑.
- คณะกรรมการจัดพิมพ์เอกสารทางประวัติศาสตร์ และโบราณคดี. ประชุมศิลาจารึกภาคที่ ๗ ประมวลศิลาจารึกที่พบในประเทศไทยและต่างประเทศ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สำนักเลขาธิการรัฐมนตรี
- เจ้าอธิการลั่น กาญจน. ประวัติสมเด็จพระเจ้าพะโคะราชมุนีสามารามคุณูปมาจารย์เหยียบน้ำทะเลเค็ม กลับจิตเท่ากวงเวียน. สงขลา : โรงพิมพ์สมบูรณโอสถ. ๒๕๐๖.
- ฉลอง เจยาคม. หลวงปู่ทวดเหยียบน้ำทะเลจืด. กรุงเทพฯ : ๙๙ มีเดีย แอนด์ พับลิชชิ่ง, ๒๕๓๔.
- ฉิ้น โชติโก, พระมหา. บันทึกการเดินทางไปพลีดินที่ประเทศมาเลเซียของพระมหาฉิ้น โชติโก เจ้าอาวาสวัดเมือง อำเภอเมือง จังหวัดยะลา พ.ศ. ๒๕๐๕. (อัดสำเนา)
- ขวลิต อังวิยาธร. “ตาขุนลก”, ใน สารานุกรมวัฒนธรรมไทยภาคใต้ เล่ม ๖. กรุงเทพฯ : มูลนิธิสารานุกรมวัฒนธรรมไทย ธนาคารไทยพาณิชย์, ๒๕๔๒.
- ชัย สัจจาพันธุ์. “ของดีวัดพะโคะ (วัดพระราชประดิษฐาน)”, ใน ประวัติวัดพะโคะ (วัดราชประดิษฐาน) โดยสังเขป. สงขลา : ม.ป.ท, ๒๕๐๖.
- ชัย สัจจาพันธุ์. “ประวัติสมเด็จพระเจ้าพะโคะ”, ใน ประวัติวัดพะโคะและประวัติสมเด็จพระเจ้าพะโคะ, ม.ป.ท. ๒๕๒๙.

ชัย สัจจาพันธุ์. “ประวัติสมเด็จพระเจ้าพะโคะ”, ใน ประวัติวัดพะโคะและประวัติสมเด็จพระเจ้าพะโคะ,
สงขลา : ม.ป.ท. ๒๕๒๙.

ชัยวุฒิ พิชะกุล. ย้อนรอยเส้นทางและมรดกสถานหลวงพ่อดวงเหยียบบนน้ำทะเลเจ็ด วัดช้างให้ อำเภอกอ
โคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี. สงขลา : สถาบันทักษิณคดีศึกษา, ๒๕๔๗.

ชัยวุฒิ พิชะกุล. หลวงพ่อดวงเหยียบบนน้ำทะเลเจ็ด : ศึกษาประวัติ คติความเชื่อและผลกระทบที่มีต่อ
สังคมและวัฒนธรรมภาคใต้. สงขลา : สถาบันทักษิณคดีศึกษา, ๒๕๕๐.

ญาณินทร์ เพชรสุวรรณ. ความเชื่อเกี่ยวกับหลวงพ่อดวงเหยียบบนน้ำทะเลเจ็ดในจังหวัดสงขลา จังหวัด
พัทลุงและจังหวัดปัตตานี. วิทยานิพนธ์ ศ.ศ.ม. ไทยคดีศึกษา มหาวิทยาลัยทักษิณ, ๒๕๔๔.

ดำรงราชานุภาพ, สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมพระยา. ตำนานคณะสงฆ์, อนุสรณ์งาน
พระราชทานเพลิงศพ ร้อยเอกอนันต์ ชูเอม. พระนคร : โรงพิมพ์วิจิตรนรินทร์การพิมพ์.
๒๕๑๓.

เดวิท เค วัยอาจ. “การเขียนประวัติศาสตร์ไทยแบบตำนานและพงศาวดาร”, วารสารธรรมศาสตร์.
๖ (๑) : ๓ - ๖, มิถุนายน - กันยายน. ๒๕๑๙.

ทรงวิทย์ แก้วศรี. “ประวัติหลวงปู่ทวด”, ใน หลวงปู่ทวด : ประวัติและวัตถุมงคล. กรุงเทพฯ :
อมรินทร์พริ้นติ้ง แอนด์ พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน). ๒๕๓๗.

ธิดา สาระยา. “มองประวัติศาสตร์สุโขทัยจากตำนาน”, เอกลักษณ์ไทย. ๑ (๓) : ๘๕ - ๘๖,
มีนาคม. ๒๕๒๐.

นิธิ เอียวศรีวงศ์. “การเปลี่ยนแปลงอำนาจทางการเมืองของนครศรีธรรมราชระหว่างปลายอยุธยาถึง
ต้นรัตนโกสินทร์”, ใน รายงานการสัมมนาประวัติศาสตร์นครศรีธรรมราช ครั้งที่ ๔.
ศิลปวัฒนธรรมนครศรีธรรมราชกับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมของ
นครศรีธรรมราช. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สยามการพิมพ์. ๒๕๒๙.

ปฐม หงส์สุวรรณ. กาลครั้งหนึ่ง : ว่าด้วยตำนานกับวัฒนธรรม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย. ๒๕๕๐.

ประทีป ชุมพล. “วรรณกรรมภาคใต้ประเภทตำนาน : การศึกษาเฉพาะกรณี”, การสัมมนาทาง
วิชาการวรรณกรรมภาคใต้จากหนังสือชุด วันที่ ๘ - ๑๐ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๒๔.

พิฑูร มลิวัลย์ และ ไสว มาลาทอง. ประวัติการศึกษาของพระสงฆ์. กรุงเทพฯ : กรมการศาสนา.
๒๕๒๗.

พิเศษ เจียจันทร์พงษ์. “อุรังคธาตุ ตำนานพระธาตุพนม”, ใน สัมมนาประวัติศาสตร์อีสาน.
กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์เรือนแก้วการพิมพ์, ๒๕๒๑.

ไพบูลย์ ดวงจันทร์และคณะ. ตำนานนางเลือดขาวในภาคใต้ของประเทศไทยเพื่อเสนอให้เป็นมรดก
ภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม. กรุงเทพฯ : กรมส่งเสริมวัฒนธรรม กระทรวงวัฒนธรรม.
๒๕๕๖.

วิบูล เกียรติโมฬี. แกะรอยเส้นทางเคลื่อนศพหลวงพ่อดวง กัวลาเกอร์นาลิงค์. วัดช้างให้
พุทธศักราช ๒๒๑๗ – ๒๕๔๖. (สำเนาไม่มีเลขหน้า)

ศรีวรรวัตร (พิณ จันทโรจวงศ์), หลวง. พงศาวดารเมืองพัทลุง. อนุสรณ์ในงานพระราชทานเพลิงศพ
หลวงศรีวรรวัตร (พิณ จันทโรจวงศ์) พระนคร : โรงพิมพ์พระจันทร์, ๒๔๘๑.

สงบ ส่งเมือง. ความเป็นมาและขอบข่ายของการศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่นภาคใต้ เอกสาร
หมายเลข ๑ การสัมมนาเชิงปฏิบัติการครูระดับมัธยมศึกษา เรื่อง “แนวทางการศึกษา
ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นภาคใต้”, วันที่ ๘ – ๑๐ มกราคม ๒๕๓๐ ณ สถาบันทักษิณคดี
ศึกษา สงขลา.

สวัสดิ์ รัตนเสวี. “พระราชพงศาวดารสำหรับเมืองนคร”, ใน ตำนานพระบรมธาตุ จังหวัด
นครศรีธรรมราช. พระนคร : โรงพิมพ์ ส. พยุงพงศ์, ม.ป.ป.

ส.ศิษย์หลวงปู่ทวด (นามแฝง). ประวัติสังเขปพระโพธิสัตว์หลวงปู่ทวดเหยียบน้ำทะเลจืด. กรุงเทพฯ
: โรงพิมพ์สามวิจิตการพิมพ์. ๒๕๓๖.

สุธิงค์ พงศ์ไพบูลย์. รายงานการวิจัยพุทธศาสนาแถบลุ่มทะเลสาบสงขลาฝั่งตะวันออก สมัยกรุงศรี
อยุธยา. สงขลา : สถาบันทักษิณคดีศึกษา. ๒๕๒๓.

อนันต์ คณานุกรักษ์. “คุณและอภินิหารของหลวงพ่อดวงเหยียบน้ำทะเลจืดเท่าที่ปรากฏเห็นประจักษ์
แล้ว”, ใน ประวัติหลวงพ่อดวงเหยียบน้ำทะเลจืดฯ วัดช้างให้ ตำบลป่าไร่ อำเภอโคกโพธิ์
จังหวัดปัตตานี. ยะลา : โรงพิมพ์ห้าแยกการพิมพ์. ๒๕๓๕.

อนันต์ คณานุกรักษ์. “สถูปของหลวงพ่อดวง”, ใน ประวัติหลวงพ่อดวงเหยียบน้ำทะเลจืดและคุณ
อภินิหารพระเครื่องหลวงพ่อดวง. ยะลา : โรงพิมพ์ห้าแยกการพิมพ์. ๒๕๓๕.

อนันต์ คณานุกรักษ์ และพระครูวิสัยโสภณ (ทิม ธมฺมธโร) ตำนานเรื่องหลวงพ่อดวงเหยียบน้ำทะเล
จืด เจ้าอาวาสองค์แรกวัดราษฎร์บูรณะ (ช้างให้) ประวัติการสร้างพระเครื่องและคุณ
อภินิหารสมเด็จพระหลวงพ่อดวงฯ ณ วัดช้างให้ ตำบลป่าไร่ อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี.
สงขลา : โรงพิมพ์ดุสิต. ๒๕๐๕.

อมรธัม (นามแฝง). ประวัติหลวงพ่อดวงเหยียบน้ำทะเลจืด (พระราชมนูสีมารามคุณูปมาจารย์) หรือ
สมเด็จพระเจ้าพะโคะ เจ้าอาวาสวัดช้างให้องค์แรก. สงขลา : โรงพิมพ์วินิจการพิมพ์.
๒๕๐๔.

อุดม หนูทอง. “หลวงพ่อดวงในแง่ตำนานและความเชื่อ”, ใน วัดพะโคะ, กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์
กรุงสยามการพิมพ์. ๒๕๒๕.

Prince of Songkla University
Pattani Campus
บุคลากร

บุคลากรกรม

สัมภาษณ์นางก้น คงธรรม บ้านเลขที่ ๒๓ หมู่ที่ ๖ ตำบลชุมพล อำเภอสังขละบุรี จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ ๓ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๘

สัมภาษณ์นายเกรียงไกร บุญแก้ว บ้านเลขที่ ๒๙/๑ หมู่ที่ ๒ ตำบลท้องเนียน อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช เมื่อวันที่ ๑๕ - ๑๖ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๙

สัมภาษณ์นายไกรวิน ทุนมาก บ้านเลขที่ ๘๔ หมู่ที่ ๖ ตำบลชุมพล อำเภอสังขละบุรี จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ ๙ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๘

สัมภาษณ์นายเกล้า ช่วยนุกูล บ้านเลขที่ ๔๕/๑ หมู่ที่ ๔ ตำบลชุมพล อำเภอสังขละบุรี จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ ๙ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๘

สัมภาษณ์นายเชือบ คงธรรม บ้านเลขที่ ๒๓ หมู่ที่ ๖ ตำบลชุมพล อำเภอสังขละบุรี จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ ๓ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๘

สัมภาษณ์นางแดง จันทร์แก้ว หมู่ที่ ๒ ตำบลควนโนรี อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี เมื่อวันที่ ๑๑ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๘

สัมภาษณ์พระครูภาเดิม (นิกร อินทโชโต) เจ้าอาวาสวัดเตาปูน หมู่ที่ ๔ ตำบลมะม่วงสองต้น อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช เมื่อวันที่ ๓ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๘

สัมภาษณ์พระครูบุญญาพิศาล เจ้าอาวาสวัดราชประดิษฐฐาน (วัดพะโคะ) หมู่ที่ ๖ ตำบลชุมพล อำเภอสังขละบุรี จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ ๑๕ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๘

สัมภาษณ์พระครูวิจิตรสาธุรส เจ้าอาวาสวัดเกาะใหญ่ หมู่ที่ ๖ ตำบลเกาะใหญ่ อำเภอกระแสดำรง จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ ๔ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๘

สัมภาษณ์พระครูศรีธรรมธัช (อำมร) เจ้าคณะอำเภอเมืองยะลา วัดเมือง อำเภอเมืองยะลา จังหวัดยะลา เมื่อวันที่ ๓ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๘

สัมภาษณ์พระครูสังฆรักษ์อัมพร ธมภาณี รักษาการเจ้าอาวาสวัดควนวิเศษ ตำบลทับเที่ยง อำเภอเมือง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ ๑๙ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๘

สัมภาษณ์พระครูสุรัทวิหารการ (เมษา เขมธมโม) เจ้าอาวาสวัดท่าแพ หมู่ที่ ๑ ตำบลปากพูน อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช เมื่อวันที่ ๒ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๘

สัมภาษณ์พระนรินทร์ สารชาโต สำนักปฏิบัติธรรมหลวงพ่อดาว หมู่ที่ ๑๐ ตำบลขนานบาก อำเภอปากพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช เมื่อวันที่ ๔ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๘

สัมภาษณ์พระใบฎีกาประสิทธิ์ อภินนโธ เจ้าอาวาสวัดดีหลวง หมู่ที่ ๒ ตำบลดีหลวง อำเภอสังขละบุรี จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๘

สัมภาษณ์พระปลัดเสกสรร มหิทธิโก เจ้าอาวาสวัดคงคาเลียบ หมู่ที่ ๓ ตำบลท่าซึก อำเภอเมือง
จังหวัดนครศรีธรรมราช เมื่อวันที่ ๓ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๘

สัมภาษณ์พระม่วง อธิปัญญาญ เจ้าสำนักที่พักสงฆ์นาเปล หมู่ที่ ๖ ตำบลชุมพล อำเภอเสด็จพระ
จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ ๖ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๘

สัมภาษณ์พระมหาวรรณ ธมฺมสิริ เจ้าอาวาสวัดจะทิ้งพระ หมู่ที่ ๔ ตำบลจะทิ้งพระ อำเภอเสด็จพระ
จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ ๔ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๘

สัมภาษณ์พระศักรินทร์ สิริภทโท วัดราชประดิษฐฐาน (วัดพะโคะ) หมู่ที่ ๖ ตำบลชุมพล อำเภอเสด็จ
พระ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๘

สัมภาษณ์พระสุนทรปริยัติวิธาน (สายันต์ จนทสโร) เจ้าอาวาสวัดราชฎ์บูรณะ (วัดข้างใต้) หมู่ที่ ๒
ตำบลควนโนรี อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี เมื่อวันที่ ๑๕ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๘

สัมภาษณ์พระสมุห์วรวิทย์ ยโสธโร เจ้าสำนักสงฆ์ต้นเลียบ หมู่ที่ ๑ ตำบลดีหลวง อำเภอเสด็จพระ
จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ ๑๕ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๘

สัมภาษณ์พระอธิการกฤษตพล กตปัญญาญ เจ้าอาวาสวัดหัวลำภู หมู่ที่ ๔ ตำบลหัวไทร อำเภอหัวไทร
จังหวัดนครศรีธรรมราช เมื่อวันที่ ๔ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๘

สัมภาษณ์นายละออง เพ็งสุวรรณ บ้านเลขที่ ๒๕/๒ หมู่ที่ ๑ ตำบลดีหลวง อำเภอเสด็จพระ จังหวัด
สงขลา เมื่อวันที่ ๖ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๘

สัมภาษณ์นายวันชัย โอพงษ์ บ้านเลขที่ ๑๖๘ หมู่ที่ ๑๐ ตำบลขนานนาก อำเภอปากพนัง จังหวัด
นครศรีธรรมราช เมื่อวันที่ ๔ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๘

สัมภาษณ์นายวิมล ส่องเมืองสุข บ้านเลขที่ ๑๘๔/๒ หมู่ที่ ๑๐ ตำบลขนานนาก อำเภอปากพนัง
จังหวัดนครศรีธรรมราช เมื่อวันที่ ๔ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๘

สัมภาษณ์นางสุภาณูดา พิมพ์พาชาโร บ้านเลขที่ ๘ ตำบลหัวเขา อำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา
เมื่อวันที่ ๑๔ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๘

สัมภาษณ์นางสุทิน วิบูลย์พันธ์ บ้านเลขที่ ๔๗/๒ หมู่ที่ ๖ ตำบลชุมพล อำเภอเสด็จพระ จังหวัด
สงขลา เมื่อวันที่ ๓ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๘

สัมภาษณ์นายสุทิน คงสงค์ บ้านเลขที่ ๗๔/๑ หมู่ที่ ๕ ตำบลบางนบ อำเภอหัวไทร จังหวัด
นครศรีธรรมราช เมื่อวันที่ ๔ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๘

สัมภาษณ์นายสมยศ แก้วประชุม บ้านเลขที่ ๕๗๙/๑ หมู่ที่ ๕ ตำบลปากพูน อำเภอเมือง จังหวัด
นครศรีธรรมราช เมื่อวันที่ ๒ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๘

สัมภาษณ์นายสรรเสริญ ศรีทวีกุล บ้านเลขที่ ๑๑๔ หมู่ที่ ๗ ตำบลรัตภูมิ อำเภอควนเนียง จังหวัด
สงขลา เมื่อวันที่ ๕ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๘

สัมภาษณ์นายเสริม สุขเดช บ้านเลขที่ ๗๐ หมู่ที่ ๗ ตำบลท่าซอม อำเภอหัวไทร จังหวัด

นครศรีธรรมราช เมื่อวันที่ ๔ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๘

สัมภาษณ์นายสวาท ไชยวงศ์เหล็ก วัดวาริบรรพต (บางนอน) หมู่ที่ ๑ ตำบลบางนอน อำเภอเมือง

จังหวัดระนอง เมื่อวันที่ ๑๗ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๘

สัมภาษณ์นางอารีสา โอพัง บ้านเลขที่ ๑๖๘ หมู่ ๑๐ ตำบลนาบนาท อำเภอปากพะนัง จังหวัด

นครศรีธรรมราช เมื่อวันที่ ๔ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๘

Prince of Songkla University
Pattani Campus